

Zondag 8 maart 2020 – Sta op – de berg af

2^e zondag in de veertigdagentijd

Lezing: Mattheüs 17 : 1- 9

Er zijn dagen, dan lukt alles.

Wat je van plan was om te doen, gaat in een ommezien. Het spreekuur van de arts loopt niet uit en je hoort een goede uitslag. Of met je werk gaat het vlot. De klus waar je anders soms een tijd mee bezig bent, is in een ommezien geklaard. Je bent al een tijdje aan het broeden, hoe je een bepaald probleem moet aanpakken en opeens gaat het bijna vanzelf.

Kunstenaars hebben dat soms. Een golf van creativiteit. Je zit in een flow. Topsporters spreken over die ene race, die ene wedstrijd, als alles klopt, als het er precies zo uitkomt waar je altijd voor hebt getraind.

Koester die momenten, want we weten dat ze maar zelden voorkomen.

De dag dat alles klopt. Dat is wat we zoeken, voortdurend, maar het is maar zelden dat je dat beleeft. ‘Er is altijd wel wat’, zou je kunnen zeggen. Misschien wel een geschikte definitie van het leven zelf: er is altijd wel wat.

Vandaag denken we na over het verhaal van de verheerlijking op de berg.

Boven op de berg, wordt er als het ware een stukje hemel op aarde getoond. Zo zou het moeten zijn. Licht, stralend, overweldigend licht. Geen spootje van duisternis, van schaduw.

Alles klopt.

Maar het verhaal loopt af, zoals het bij ons ook gaat. De werkelijkheid is heel wat ruwer en rauwer en zoals het heet: realistischer. Wat je daar ziet, kun je niet vasthouden, ook al zou je het willen. ‘Er is altijd wel wat’. Ze moeten met elkaar weer de berg af, letterlijk en figuurlijk, terug het gewone leven in. De grote ontuchtering tegemoet?

Dit verhaal over de verheerlijking op de berg vertelt wie Jezus is. Dat zegt die stem vanuit de hemel: ‘Dit is mijn geliefde Zoon, in Hem vind ik vreugde’. Dezelfde woorden die eerder hebben geklonken bij de doop.

En dit verhaal vertelt over de weg die deze Zoon, Jezus, gaat. Het is niet voor niets een verhaal dat de kerk leest op deze zondag, op weg naar het Paasfeest. Want hier wordt iets verteld, net als vorige week in de woestijn, dat te maken heeft met het hart van Jezus’ optreden.

Net als de woestijn zijn bergen in de Bijbel ook plekken om God te ontmoeten. Dat geldt voor Mozes, die op de berg Sinaï dicht bij God was en daar de tien woorden meekreeg, regels om mee te leven.

Dat geldt een eeuw of wat later voor Elia, de profeet, die, als hij ten einde raad is en zijn volk niet meer terugkrijgt bij God, in Mozes’ voetsporen gaat en opnieuw die plek zoekt en God zoekt.

Nu klimt Jezus niet de Sinaï op – die ligt honderden kilometers naar het zuiden. Maar in zekere zin toch ook weer wél: want wie komt Hij daar bovenop die berg tegen: Mozes en Elia. We herkennen de berg, als bijzondere locatie.

Het gaat niet om historische nauwkeurigheid, dus blijft onvermeld welke berg het is. Maar de boodschap spreekt. Als Jezus in het evangelie zijn leer begint te verspreiden, dan gaat Hij de berg op en spreekt Hij de Bergrede uit. De berg als heilige plaats. En hoe heilig wordt die plek als die beide gestalten plotseling verschijnen.

Mozes en Elia. Ze staan voor de Wet en de Profeten, zeg maar, voor de traditie.

Drie getuigen zijn er mee: Petrus, Jacobus en Johannes. Dezelfde drie die er ook bij waren in de hof van Getsemané, toen Jezus ging bidden voorafgaand aan zijn gevangenneming en kruisiging.

Deze drie zien Jezus even, letterlijk, in een ander licht.

Jezus verandert van uiterlijk en kleding en Hij past dan ineens bij Mozes en Elia die verschijnen.

Een stukje stralende hemel boven op de berg om straks de hel op aarde te kunnen weerstaan.

Deze piekervaring, dit hoogtepunt, zal Jezus wellicht sterken voor de rest van zijn weg.

In het Bijbelverhaal stelt Petrus voor om drie tenten op te slaan, want ‘het is goed dat wij hier zijn’ .

Het idee blijft op een merkwaardige manier in de lucht hangen. Er wordt niet op gereageerd. In plaats daarvan staat er dat er, als hij nog niet uitgesproken is, een schaduw over hen heen glijdt, een stralende wolk, en dat er uit die wolk de stem klinkt. De leerlingen vallen van schrik op de grond.

Dan komt Jezus dichterbij, raakt ze aan zegt: Sta op, jullie hoeven niet bang te zijn. En als ze dan hun ogen opendoen, zien ze niemand meer dan Jezus alleen. Het volgende dat dan wordt verteld is, hoe ze met elkaar de berg afdalen. Jezus verbiedt hen erover te spreken. Ze gaan weer terug. En het duurt maar even of de mensenmassa dringt zich weer aan hen op, schreeuwend om aandacht, roepend om medelijden .

Wat zou dat kunnen betekenen?

Dat Petrus voorstelt om tenten te bouwen wordt meestal zo uitgelegd, dat hij de vergissing maakt om te denken dat je de hemel op aarde vast kunt houden.

Maar, zo gaat het niet.

Hoewel Petrus niet wordt tegengesproken of vermaand, wordt uit het vervolg wel duidelijk dat het verhaal niet zijn spits vindt in de verheerlijking op de berg, maar dat het er op uitloopt dat ze weer de berg af moeten, het gewone leven in.

Na de bijzondere ervaring op de top van de berg, is alles weer gewoon. Als de stem geklonken heeft en de stralende heerlijkheid is opgetrokken, als mist in de bergen, dan ook is alles weer zoals het echte leven is. Opgeklaard. Nuchter. Dan gaat het, van de berg af, de wereld in, waar de mensen wachten, waar de weg moet worden vervolgd.

Een stukje stralende hemel boven op de berg om straks de hel op aarde te kunnen weerstaan.

Deze piekervaring, dit hoogtepunt, kan Jezus sterken

Waarom kon Jezus daar niet langer blijven, op die berg, in het stralende licht? Waarom moet Jezus naar beneden, naar het dal met schaduwen van de dood?

In het vervolg is er een heel concrete reden, waarover Mattheüs vertelt meteen na de verheerlijking op de berg. Als Jezus de berg is afgedaald, is er beneden een vader in wanhoop over zijn enige kind. De jongen lijdt aan een ernstige vorm van epilepsie. De vader is ten einde raad omdat de jongen steeds weer valt en hij zijn zoon daarvoor niet kan behoeden.

Daarom gaat Jezus de berg af, om die vader en zijn zoon tot steun te zijn en om daarna nog zoveel anderen tot steun te zijn. Om hen te helpen dragen wat te zwaar is, om hun lasten op zich te nemen.

En wanneer Jezus zijn leerlingen en ook ons vraagt om hem te volgen, om achter Hem aan te gaan, dan is dat (onder andere) om dezelfde heel concrete reden. Omdat er mensen nodig zijn die de lasten van anderen helpen dragen.

Dit verhaal wordt verteld, om de weg van Jezus te verhelderen en om er, voor ons, nieuw licht op te werpen. Jezus blijft niet in hemelse sferen, maar daalt neer in onze werkelijkheid.

Dát klinkt met zoveel woorden door in de stem die van de hemel komt. De stem die de leerlingen angst aanjaagt, de leerlingen vallen neer en verbergen van angst hun gezicht.

Maar juist dan is er de zachte aanraking van de Jezus en klinkt het Paaswoord: Sta op, jullie hoeven niet bang te zijn. En ze zagen niemand meer, alleen Jezus.

Alleen Jezus. Maar dat is genoeg.

Want waar anders dan bij Hem en bij de weg die Hij gaat, zouden wij het willen zoeken, als het erom gaat nieuw licht te werpen op ons leven, hemels licht?

We leven in een verdeelde wereld en we liggen soms geweldig met ons zelf overhoop: er is altijd wel wat. Maar in die wereld, met alle verwarring en onbegrip, die bij het leven zelf horen, hoeven wij niet bang te zijn. Want op die weg is Jezus zelf gegaan, om het bevrijdende verhaal van God te brengen.

Het leven van Jezus
en van zijn volgelingen
ging na deze buitengewone ervaring
weer door.

Van de berg af
gingen ze het dal weer in
de 'gewone' wereld weer in:
met het donker en duister
met de mensen die moeiten en zorgen hebben
met lijden en pijn. Lijden en pijn,
die Jezus genezen wil.

Met een glimp van licht op zijn gelaat.
En dit verhaal kan ons een glimp van licht geven aan de weg die wij
zullen gaan.

Komend vanuit een ontmoeting met God,
en gesterkt met Gods licht en liefde,
even opgetild op de berg van licht, zullen we,
gesterkt en bemoedigd,
weer afdalen.

Het dal in
en zoeken we naar waar wij liefde en licht kunnen brengen.

Sta op, je hoeft niet bang te zijn.
Dat zo onze weg zal zijn, op weg naar Pasen.

Gereformeerde Kerk, Loosdrecht
ds. Hillegonda